

Otsus

Tallinnas

19.12.2008 nr 5.1-5/08-050L

Corle OÜ 10.07.2007 ja 23.08.2007 taotluste alusel algatatud haldusmenetluse lõpetamine ja ettekirjutuse tegemine Eltel Networks AS-le

1. Haldusmenetluse alustamine

Corle OÜ esindaja Advokaadibüroo Raudsepp & Co esitas Konkurentsiametile 10.07.2007 ja 23.08.2007 taotlused teostada järelevalvet Elion Ettevõtted AS ja Eltel Networks AS kui kaubaturgu valitsevate ettevõtjate tegevuse üle. Kuna mõlemas taotluses olid esitatud samad asjaolud, mis esinesid tööde teostamisel erinevatel objektidel, siis liitis Konkurentsiamet need üheks haldusmenetluseks.

2. Haldusmenetluse sisu

Konkurentsiamet analüüsis Elion Ettevõtted AS (*edaspidi Elion*) ja Eltel Networks AS (*edaspidi Eltel*) tegevust Elioni sidevõrgu haldamisel, võrgu projekteerimise ja ehitamise ning ümberlülitustööde teostamisel ja selle tegevuse vastavust konkurentsiseaduse § 4 lg 1 p –le 3 ja § 16 p-dele 1 ja 2.

3. Menetlusosalised

Elion Ettevõtted AS Registrikood: 10283074 Endla 16, Tallinn 15033.

Tegevusalad: telekommunikatsioon; elektrooniliste sideteenuste ja muude nendega seotud teenuste osutamine;

Eltel Network AS Registrikood: 10722319 Pärnu mnt 139c, Tallinn 11317

Põhitegevusalad: telekommunikatsioonivõrkude, paigaldiste ja –süsteemide, projekteerimine, ehitamine, hooldamine, omanikujärelevalve teostamine, projektide ekspertiis ja tehnilise kontrolli läbiviimine.

Corle OÜ Registrikood 11270435 Asukoht: Linnu talu Raveliku küla Kose vald Harjumaa 75112. Põhitegevusalad: telekommunikatsiooniliinide ja elektriliinide ehitus ning materjalide müük; mehhanismide ja tehnika rent; ruumide rent; ehitustööd; konsultatsioonid.

Volitatud esindaja advokaat Inge Lumiste Advokaadibüroo Raudsepp & Co

4. Elioni kaablikanalisisatsioonist

Kaablikanalisisatsioon on liinirajatis, mis koosneb ühenduses olevatest kaablikanalisisatsiooni avadest ja kaablikaevudest. Kaablikanalisisiooni avad on kaablikaevude vahelised toruühenduse avad kaablite maa-aluseks paigaldamiseks.

Elionile kuulus 2006 aastal 99% kogu Eesti kaablikanalisisatsioonist. Andmed selle kohta on toodud Sideameti 20. aprilli 2007 otsuses nr J.1.-45/07/1 „Elion Ettevõtted AS-i märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks tunnistamine lairiba juurdepääsu turul ning märkimisväärse turujõuga ettevõtjale kohustuste kehtestamine” ja 20. aprilli 2007 otsuses nr J.1.-45/07/2 „Elion Ettevõtted AS-i märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks tunnistamine lairiba juurdepääsu turul ning märkimisväärse turujõuga ettevõtjale kohustuste kehtestamine”. Andmed põhinevad ettevõtjatelt saadud tabel. Sideamet on konstateerinud, et paralleelse kaablikanalisisiooni rajamine ei ole sageli võimalik või on raskendatud keskkonnakaitse- või planeerimis- ja ohutusnõuetest tulenevate piirangute tõttu.

Eelpool nimetatud Sideameti otsusest tuleneb, Tallinna Linnavalitsus on seisukohal, et Elioni kaablikanalisisatsiooniga paralleelse omaette kaablikanalisisiooni rajamine linnaehituslikult lubamatu, kui olemasolevas kaablikanalisisatsioonis on vaba mahtu.

Vastavalt elektroonilise side seaduse (*edaspidi ESS*) § 119 lg-le 1 on liinirajatiste kaitsevööndis omaniku loata keelatud igasugune tegevus, mis võib ohustada liinirajatist. § 119 lg 2 kohaselt on liinirajatise omanikul õigus nõuda, et liinirajatise kaitsevööndis tegutsev isik on liinirajatise omaniku või tema esindaja vahetu järelevalve all, ning tegevuse korraldamisel selliste abinõude rakendamist ja tegutsemist viisil, mis väldiks liinirajatise kahjustamist või vigastamist. ESS § 118 lg 2 alusel on 11.12.2006 välja antud majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 99, mille § 4 lõike 1 kohaselt peab liinirajatise kaitsevööndis tegutseda sooviv isik vähemalt kolm päeva enne planeeritud tööde teostamist esitama liinirajatise omanikule kirjaliku taotluse. Kirjaliku taotluse vormi, koosseisu ja esitamise korra määrab liinirajatise omanik. Sama määruse § 4 lg 2 kohaselt peab liinirajatise omanik lõikes 1 nimetatud taotluse rahuldamisest või mitterahuldamisest teavitama taotlejat kolme päeva jooksul.

Elion on poolte vahel sõlmitud peatöövõtulepingu kohaselt volitanud enda omandis olevate liinirajatiste haldamise Eltelile. Eltel osutab ühtlasi Elioni liinirajatiste järelevalve teenust ning väljastab Elioni volitatud esindajana töölubasid Elioni omandis olevate liinirajatistes ja liinirajatiste kaitsevööndis tööde teostamiseks. Eltel, kui Elioni volitatud esindaja, on kehtestanud liinirajatiste kaitsevööndis tegutsemisloa kehtivuse ajaks üks kuu. Samuti on tema veebilehel avaldatud tööloa taotluse vorm ja tingimused tööloa taotlemiseks.

Elioni kaablikanalisisatsioonides paiknevad ka teiste elektroonilise side ettevõtjate kaablid. Seetõttu on vältimatult vajalik nende kaablitega tööde teostamiseks liinirajatistes taotleda Eltelit vastav tööloa, sest teisiti ei oleks võimalik saada juurdepääsu Elioni kaablikanalisisatsioonis asuvatele kaablitele.

Kaablikanalisisatsioonis teostatavad tööd jagunevad siderajatiste/sidekaablite ümberpaigutamise töödeks (ehitus-montaažtööde) ja side ümberlülitamise (töötavate sideühenduste lahtiühendamise ja uute ühenduste kaudu võrkulülitamise) töödeks. Esimene neist seisneb kaablite kanalisatsioonivõrku paigutamises ning see on kahest tegevusest lihtsam. Kaablite ümberlülitamise töö on keerukam olles seotud sidevõrgu toimimise, kliendiandmetele ja sidevõrgu andmebaasidele piiratud ligipääsuga. Side ümberlülitamise töö tähendab töötava vaskpaari, koaksiaalkaabli või fiiberoptilise kaabli

ehitusmahus ümberlülitamist. Töötava võrgu ümberlülitustööd tuleb teostada kaabli omanikuga kooskõlastatult optimaalsel ajal, sest side katkestamisest on üldjuhul vaja eelnevalt teavitada kliente.

Tallinna teede ehituse ja ristmike rekonstrueerimise tööde käigus ehitati Suur-Sõjamäel ja Nõmme teel uued kaablikanaliseerimise lõigud, mis võeti pärast ehitust Elioni poolt vastu ja seejärel paigaldati uude lõiku Elioni ning Elionilt kaablikanaliseerimise rentivate ettevõtjate kaablid. Pärast paigaldamist tehakse ümberlülitustöid.

Vastavalt määruse nr 99 § 5 lg-le 4 kannab liinirajatise asukoha muutumisega seotud kulud liinirajatises kaitsevööndis tegutsev isik. Seega Tallina teedehitusega seotud kaablikanaliseerimise ümbertöstmise kulud kannab Tallinna linn.

5. Corle OÜ esitatud taotlused

5.1 Corle OÜ I taotlus

Corle OÜ (*edaspidi Corle*) esitas 10.07.2007 Konkurentsiametile järgmise sisuga taotluse:

Corle esitas 01.06.2007 Eltelile Suur-Sõjamäe tn sidekaablite ümberlülitamistööde tegemiseks avalduse tööloa saamiseks. Nimetatud töö tellijaks oli AS Telco. Vastavalt Elteli veebilehel avaldatud liinirajatistes või nende kaitsevööndis tööloa väljastamise tingimustele peab tööloa taotleja esitama vormikohase ja allkirjastatud avalduse, Elioniga kooskõlastatud ehitusprojekti, ehitusloa ning suuremahuliste projektide korral tööde graafiku. Corle on lisanud Konkurentsiametile esitatud avaldusele 01.06.2007 tööloa taotluse, milles tööde kirjeldusena: „Kaablite ümberlülitamised kaevudes 6412, 6256 ja 15193”.

Nimetatud töö tegemiseks esitas lisaks Corlele Corle väitel hinnapakumise ka Eltel, kuid kuna Corle poolt AS-le Telco esitatud hinnapakumine oli soodsam, ei osutunud Eltel väljavalituks.

Koos 01.06.2007 avaldusega esitas Corle Eltelile enda poolt koostatud projekti, mis oli kooskõlastatud Elioni poolt. Nimetatud kooskõlastuse kohaselt vastas Corle projekt Elioni tehnilistele tingimustele. Kooskõlastuses seisis, et „sidetööd tuleb tellida Eltel Network AS-lt“. Kooskõlastuse teisel lehel oli Elion Ettevõtte AS-i töötaja Voldemar Kommeri poolt käsikirjaliselt märgitud, et töö võib tellida Eltel Network AS-lt või teiselt litsentseeritud sidefirmalt.

06.06.2007 teatas Eltel e-kirjaga, et keeldub Corlele tööloa väljastamisest. Eltel juhtis tähelepanu asjaolule, et Elioni telekommunikatsioonialaste tehniliste tingimuste kohaselt võib Elionile kuuluvaid kaableid ümber lülitada ainult Elioni poolt aktsepteeritud ettevõtja ning sideprojekt tuleb tellida Eltelilt. Eltel palus Corlet tõendada, et Elion aktsepteerib Corlet.

Kuna Elion oli liinirajatiste omanikuna Corle ümberlülitustööde projekti kooskõlastanud ning lubanud ümberlülitustöid tellida ka teistelt ettevõtjatelt, jäid Corlele arusaamatuks liinirajatiste omaniku volitatud esindaja Elteli tööloa väljaandmisest keeldumise põhjendused. Liinirajatiste omaniku ja tema poolt tööloade väljaandmiseks volitatud esindaja seisukohtad olid Corle hinnangul vastuolulised ning selle lahknevuse põhjuste väljaselgitamiseks pöördus Corle 15.06.2007 Elioni juhatuse poole.

25.06.2007 vastuskirjas teatas Elion, et Elteli poolt Corlele tööloa väljastamisest keeldumine oli õiguspärane ja vastas Elioni poolt Eltelile antud volitustele. Elion viitas asjaolule, et Corle poolt esitatud projekti alusel teostatavad tööd on spetsiifilised, mistõttu Eltel ei ole kohustatud väljastama tööloa igal ehitusturul tegutsevatele ettevõtjatele. Elion ei nõustunud Corle väitega, et Eltelile esitati nõuetekohane projekt. Corle projekteerimisalane tegevus on registreeritud äriregistris alles 06.06.2007, samas kui projekt oli koostatud varem. Projekt ei sisaldanud kohustuslikke rekvisiite, s.h projekti tellijat, projekti koostamise kuupäeva jms. Samuti ei vastanud projekti sisu projekti nimetusele, kuna ümberlülitustööd ei sisalda sidekaablite montaažtöid. Elion möönis, et hr Kommeri poolt antud kooskõlastus selles osas, et töid võib tellida teistelt litsentseeritud sidefirmadelt, oli kehtetu, sest see oli vastuolus Elteliga sõlmitud peatöövõtulepinguga ning Elioni siseregulatsiooniga.

Elioni poolt Suur-Sõjamäe tänava rekonstrueerimise raames koostatud telekommunikatsioonialaste tehniliste tingimuste nr 6230007 kohaselt tuli olemasoleva kaablivõrgu ümberlülitusprojekt ja ümberlülitustööd väljakantavatele liiniosadele tellida AS-lt Eltel Network.

Corle leiab, et Elioni ja Elteli vahel sõlmitud peatöövõtuleping osas, mis puudutab tööde teostamist liinirajatistes, on siduv vaid nimetatud lepingu sõlminud poolte vahel. Juhul, kui töö tellijaks ei ole Elion, puudub õiguslik alus nõuda, et töid teostaks Eltel. Seega on Corle arvates õigusliku aluseta ka Elioni poolt koostatud tehnilistes tingimustes sätestatud nõue, mille kohaselt tuleb Elioni kaablivõrgu ümberlülitusprojekt ja ümberlülitustööd tellida Eltelilt.

Corle esitas eeltoodu põhjal Konkurentsiametile järgmised taotlused:

1. Teostada järelevalvet Elioni ja Elteli kokkulepete ja tegevuse osas, mis puudutab Elionile kuuluvates liinirajatistes ja nende kaitsevööndis tööde teostamist. Sealhulgas kontrollida, kas konkurentsiseadusega on kooskõlas alljärgnevad Elioni poolt välja antud dokumendid ja Elioni ja Elteli vahelised kokkulepped:

1.1. Elioni nn siseregulatsioon, mille kohaselt võib Elionile kuuluvates liinirajatistes ja nende kaitsevööndis töid teostada üksnes Eltel;

1.2. Elioni poolt K-projekt AS-ile väljastatud telekommunikatsioonialased tehnilised tingimused nr 6230007, mille kohaselt tuleb olemasoleva kaablivõrgu ümberlülitusprojekt ja ümberlülitustööd tellida Eltelilt;

1.3. Elioni poolt Corle OÜ projektile antud kooskõlastus nr 6314775, mille esimesele lehele on märgitud, et sidetööd tuleb tellida Eltelilt;

1.4. Elioni ja Elteli vahel 12.11.2004 sõlmitud peatöövõtuleping, milles väidetavalt on lepingupooled kokku leppinud, et Elioni liinirajatistes tohib ümberlülitustöid teostada üksnes Eltel.

1.5. Elioni poolt Eltelile antud volitus töölubade väljastamiseks, arvestades asjaolu, et Elteli enda üheks tegevusalaks on telekommunikatsioonivõrkude projekteerimine ja ehitamine ning juba üksnes majanduslikel kaalutlustel pole Eltel huvitatud väljastama töölubasid konkureerivatele ettevõtjatele.

1.6. Elioni ja Elteli vahelised teised võimalikud kokkulepped, mis piiravad Elioni liinirajatistes ja nende kaitsevööndis kolmandatel isikutel tööde teostamist?

5.2 Corle OÜ II taotlus

Corle volitatud esindaja advokaat Inge Lumiste Advokaadibüroost Raudsepp & Co esitas Konkurentsiametile 23.08.2007 teise taotluse, milles taotles järelevalve teostamist Elteli tegevuse üle teises tööloa väljastamisest keeldumise episoodis.

Corle väitel sõlmis ta OÜ-ga Nattelco töövõtulepingu Elisa Andmeside AS, AS NOM, AS STV, Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutuse (RIKS), Eesti Informaatikakeskuse Andmeside osakonna (ASO), AS Starman ja Eesti Raudtee telekommunikatsioonikaablite ümberlülitamiseks sidekaevudes 1864, 973 ja 1857 objektil „Tallinn, Nõmme tee (Kotka tn – Linnu tee) rekonstrueerimine”. Nimetatud tööde teostamiseks esitas Corle väitel hinnapakumise ka Eltel, kuid kõrge hinna tõttu ei osutunud Eltel valituks.

20.07.2007 esitas Corle Eltelile eelnimetatud tööde teostamiseks avalduse tööloa saamiseks. Koos avaldusega esitas Corle Elteli poolt koostatud projekti (nr 33211-30-50), mis oli kooskõlastatud Elioni poolt. Nimetatud projekti olid kooskõlastanud Corle väitel ka sideettevõtjad Elisa Andmesideteenused AS, AS NOM, AS STV, RIKS, ASO ja AS Starman. Corle on lisanud taotlusele ümbertõstetavate kaablite omanike kooskõlastused 2005. aastast nende kaablite uude kaablikanaliseerimise ümbertõstmiseks (kooskõlastused kehtivad tööloa väljastamise tingimuste kohaselt ühe aasta).

23.07.2007 keeldus Eltel Corlele tööloa väljastamast, kuna taotluses viidatud tehnilised tingimused olid juba aegunud. Eltel palus esitada täiendavad dokumendid, millelt nähtuks, kas kooskõlastus on uuendatud ja kas projekt vastab tehnilistele tingimustele, mis olid väljastatud kaablite ümberlülitamise projekti koostamiseks.

23.07.2007 esitas Corle Eltelile Elioni kooskõlastuse nr 4295535. 24.07.2007 keeldus Eltel ikkagi tööloa väljastamast ning palus esitada täiendavalt teiste sidekaablite omanike kirjalikud nõusolekud nende kaablite ümberlülitamiseks Corle poolt objektil Nõmme tee – Kotka sidekaevudes 1864, 1857 ja 973.

Täiendavate kooskõlastuste võtmisel selgus, et vaatamata Corle väitel eksisteerinud eelnevatele suusõnalistele nõusolekutele keeldus seitsmest sideettevõtjast neli (AS NOM, AS STV, RIKS ja ASO) uut kooskõlastust andmast. Kuna uuest kooskõlastusest keeldunud sideettevõtjad ei ole põhjendanud oma keeldumist, on Corle arvates alust arvata, et keeldumise põhjuseks on Elteli poolt sideettevõtjatele avaldatud surve.

Corle sai enda väitel kolmelt sideettevõtjalt (Elisa Andmesideteenused AS, AS Starman, Eesti Raudtee) uued kooskõlastused, mistõttu ta esitas 01.08.2007 Eltelile avalduse tööloa saamiseks eelnimetatud sideettevõtjate telekommunikatsioonikaablite ümberlülitustööde tegemiseks Nõmme tee-Kotka tn sidekaevudes 1864, 973 ja 1857. Corle uuele 01.08.2007 tööloa taotlusele lisatud dokumentide koopiast nähtub, et kooskõlastuse kaablite ümberlülitamiseks andis Elisa AS (tegelikult ärinimega Elisa Eesti AS). AS Starman on andnud ümberlülituse kooskõlastuslehele nõusoleku Nõmme tee sidekanalis koksiaalkaablite ümberpaigutamiseks, mitte ümberlülitamiseks. Eesti Raudtee AS andis ümberlülituseks kooskõlastuse tingimusel, et tööde teostamisest teatatakse neile ette kutsudes kohale nende esindaja ja kaablite ümberlülitamine teostatakse Eesti Raudtee esindaja juuresolekul.

03.08.2007 keeldus Eltel järjekordselt tööloa väljastamisest. Tööloa väljastamise keeldumise põhjenduseks on esitatud asjaolu, et sideehitustööd objektil „Tallinn, Nõmme tee rekonstrueerimine” on teostatud projektist kõrvalekaldumisega, mistõttu on vaja täpsustada

ümberlülitamise ulatust ja vajadust. Nimetatud takistuse kõrvaldamiseks lubas Eltel korraldada nädala jooksul nõupidamise.

17.08.2007 palus Corle järjekordselt Eltelil teatada, kas 01.08.2007 esitatud avaldus tööloa saamiseks rahuldatakse või mitte. Tööloa taotluse mitterahuldamise korral palus Corle kirjalikult esitada tööloa väljastamisest keeldumise faktilised ja õiguslikud alused.

21.08.2007 teatas Eltel e-kirjaga, et ei saa väljastada Corlele tööloa töötamiseks Elioni sidekaevudes 1864, 973 ja 1857. Ühtegi põhjendust tööloa väljastamisest keeldumise kohta ei ole Eltel esitanud.

Tulenevalt eeltoodust on Corle seisukohal, et Eltel ei väljasta Corlele tööloa üksnes seetõttu, et soovib eelnimetatud objektile ise töid teostada.

Vaatamata asjaolule, et Eltel peab tööloa väljastamisel lähtuma õigusaktidest, sealhulgas elektroonilise side seadusest ja majandus- ja kommunikatsiooniministri 11.12.2006 määrusega nr 99 kehtestatud „Liinirajatiste kaitsevööndis tegutsemise tingimustest ja korrast”, ei ole Eltel oma tegutsemisel lähtunud õigusaktidest ning on Corle arvates jätnud mitmel korral alusetult rahuldamata Corle nõuetekohase avalduse tööloa saamiseks. Seejuures ei ole Eltel esitanud ühtegi seadusest tulenevat põhjendust.

Arvestades eeltoodut ja juhindudes konkurentsiseaduse § 16, § 54 lg-st 1, § 55 ja § 63¹ Corle palub:

1. Teostada järelevalvet Elteli tegevuse üle Elionile kuuluvate liinirajatistes ja nende kaitsevööndis tööde teostamiseks töölubade väljastamisel.
  - 1.1 Sealhulgas kontrollida, kas konkurentsiseadusega on kooskõlas Corle 01.08.2007 esitatud tööloa saamise avalduse rahuldamatajätmine Elteli poolt.
2. Rikkumise tuvastamisel kohustada Eltelit lõpetama konkurentsi kahjustav tegevus.

6. Faktilised asjaolud

6.1 AS NOM esitatud teave

Konkurentsiamet esitas AS-le NOM 23.11.2007 kirjaga nr 5-01/764 järgmise teabetaotluse: Miks andis AS NOM Corlele suulise nõusoleku ja hiljem keeldus kirjalikust nõusolekust kaablite ümberlülitustöödeks Nõmme tee rekonstrueerimistöodel sidekaevudes? Kas AS NOM on sellel teemal konsulteerinud Elioni või Elteliga?

AS NOM vastas 09.12.2007 e-kirjaga järgmist:

Corle ei ole suulises ega kirjalikus vormis pöördunud OÜ NOM poole kaablite ümberlülitamisega seotud tööde teostamiseks sidekanalisatsiooni kaevudes Nõmme tee rekonstrueerimise alas.

Kuna Corle ei ole pöördunud AS NOM poole nimetatud tööde teostamise asjus, siis ei olnud AS-il NOM võimalik anda nimetatud tööde tegemiseks suusõnalist või kirjalikku nõusolekut või keeldumist.

AS-il NOM ei ole olnud Elteliga või Elioniga mingeid konsultatsioone antud küsimuses.

6.2 AS STV esitatud teave

Konkurentsiamet esitas AS-le STV 23.11.2007 kirjaga nr 5-01/764 järgmise teabetaotluse: Miks andis AS STV Corlele suulise nõusoleku ja hiljem keeldus kirjalikust nõusolekust kaablite ümberlülitustöödeks Nõmme tee rekonstrueerimistöodel sidekaevudes? Kas AS STV on sellel teemal konsulteerinud Elioni või Elteliga?

AS STV vastas 30.11.2007 kirjaga nr 1-6/261 järgmist:

1. AS STV ei ole sõlminud Corlega töövõtulepingut sidekaablite ümberlülitustöödeks. AS STV on õigustatud vabalt valima, millistelt töövõtjatelt ta töid s.h sidekaablite ümberlülitustöid tellib ning AS-il STV ei ole kohustust valida töövõtjaks Corlet.
2. AS-il STV ei ole antud küsimuses olnud konsultatsioone ega infovahetust Elteli ega Elioniga.

6.3 Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus (RIKS) esitatud teave

Konkurentsiamet esitas RIKS-le 23.11.2007 kirjaga nr 5-01/764 järgmise teabetaotluse: Miks andis RIKS Corlele suulise nõusoleku ja hiljem keeldus kirjalikust nõusolekust kaablite ümberlülitustöödeks Nõmme tee rekonstrueerimistöodel sidekaevudes? Kas RIKS on sellel teemal konsulteerinud Elioni või Elteliga?

RIKS vastas 03.12.2007 kirjaga nr 2020 järgmist:

RIKS ei ole keeldunud kirjaliku nõusoleku andmisest Corlele, vaid on talle teatanud E-maili teel: „Kuna Elioni kappi Nõmme tee 1 hakkab ümber tõstma Eltel, siis tööde sünkroniseerimise huvides on RIKS huvitatud, et tööd teostatakse samaaegselt. Seega teeme ettepaneku Nõmme tee laienduse projekti peatöövõtjale, et RIKS kaabli VV-143-009-01 (VMOHBU 20x2x0,5) ümbertõstmise teostatakse Elteli poolt.”

RIKS ei ole andnud Corlele suulist nõusolekut, sest ta on lähtunud Nõmme tee laiendusprojektile varem antud kooskõlastusest.

6.4 Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus (ASO) esitatud teave

Konkurentsiamet esitas ASO-le 23.11.2007 kirjaga nr 5-01/764 järgmise teabetaotluse: Miks andis ASO Corlele suulise nõusoleku ja hiljem keeldus kirjalikust nõusolekust kaablite ümberlülitustöödeks Nõmme tee rekonstrueerimistöodel sidekaevudes? Kas ASO on sellel teemal konsulteerinud Elioni või Elteliga?

Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus vastas 04.12.2007 e-kirjaga järgmist:

Riigi Infosüsteemide Arenduskeskusel ei ole Corlega lepingulisi suhteid telekommunikatsioonikaablite ümberlülitamiseks sidekaevudes objektil: Tallinn Kotka tn - Linnu tee (Nõmme tee rekonstrueerimine). Vastavalt eeltoodule puudub Riigi Infosüsteemide Arenduskeskusel alus sellise nõusoleku andmiseks ja keeldumiseks.

Ühtlasi ei ole Corle pöördunud enne tööde alustamist kirjalikult loa saamiseks Riigi Infosüsteemide Arenduskeskusesse.

Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuse töötajad ei ole konsulteerinud või pidanud infovahetust teabenõudes esitatud küsimuses ei Elteliga ega Elioniga.

6.5 Elion Ettevõtted AS esitatud seisukoht ja antud teave

Konkurentsiamet esitas Elionile 17.07.2007 kirjaga nr 5-01/475 järgmise taotluse teabe saamiseks:

Kas Elion on andnud Eltelile mingis osas ainuõiguse tööde teostamiseks oma liinirajatiste kaitsevööndis? Mille alusel on Eltelile antud töölubade väljastamise õigus temaga konkureerivatele ettevõtjatele? Samuti küsiti asja kohta selgitusi ja nõuti Elteliga sõlmitud peatöövõtulepingu ja selle lisade koopiaid.

Elion Ettevõtted AS poolt laekunud 30.07.2007 vastuskirjas nr C-5-40100/3503-1 sisaldus järgmine teave:

1. Elion ei ole andnud Eltelile eri- või ainuõigust töötamiseks Elioni liinirajatiste kaitsevööndis ega liinirajatistes. Elion ostab oma sidevõrkude ehitustöid lisaks Eltelile erinevatelt ettevõtjalt, sealhulgas AS-lt Telset, AS-lt Telco, OÜ-lt Fooneks, OÜ-lt Talvakas, OÜ-lt Eltis Baltic ja teistelt. Elioni sidevõrgu hooldust, mis sisaldab ka sidevõrgu haldamise teenust, ostab Elion Eltelilt poolte vahel 12.11.2004.a sõlmitud peatöövõtu lepingu (edaspidi Leping) alusel. Lisaks Eltelile teevad Elioni liinirajatistes sidekaablite ehitus- ja hooldustöid Elioni sidekanalisatsiooni rentnikud või nende poolt määratud ettevõtjad.

Elioni liinirajatiste kaitsevööndis võib töid teostada iga isik, kelle tegevus on kooskõlas õigusaktidega ning kellele on väljastatud tööloa töötamiseks liinirajatiste kaitsevööndis.

2. Töölubasid töötamiseks Elioni liinirajatiste kaitsevööndis väljastab Eltel liinirajatiste omaniku, Elioni nimel temale antud volituste piires. Töölubade väljastamine töötamiseks Elioni liinirajatistes või liinirajatiste kaitsevööndis on osa Elioni sidevõrgu haldustegevusest. (Elioni Elektroonilise side võrgu haldamise juhend, Lepingu lisa nr 12). Elioni arvates ei ole Eltelilt Lepingu alusel töölubade väljastamise töö tellimine vastuolus õigusaktidega ega kahjusta kolmandate isikute huve. Tööloa väljastamise kord on reguleeritud elektroonilise side seaduse (edaspidi ESS) ja Majandus- ja kommunikatsiooniministri 11.detsembri 2006.a määrusega nr 99 "Liinirajatise kaitsevööndis tegutsemise tingimused ja kord".

Tööloa väljastamise eesmärk on liinirajatise säilimise kaitse tagamine ning järelevalve korraldamine, mitte konkurentsi edendamine või piiramine.

3. Elionil ei ole olnud põhjust kahelda, et Eltel täidab töölubade väljastamise kohustust Lepingust tulenevate volituste piires ning õigusaktidega sätestatud korras. Elionile ei ole töölubade väljastamise osas teada ühtki muud pretensiooni, v.a Corle pöördumine 15.06.2007, milles Corle nõudis selgitust temale tööloa keeldumise asjaolude kohta.

Elion selgitas oma 25.06.2007.a vastuses Corlele, et tal ei ole õigust nõuda tööloa väljastamist sidekaablite ümberlülitustööde teostamiseks. Corlele tööde teostamise loa väljastamisest keeldumise põhjuseks ei olnud töötamine Elioni liinirajatise kaitsetsoonis, vaid side ümberlülitustöö sisu.

4. Elion esitas koopia Elion Ettevõtted AS ja Eltel Networks AS vahelisest lepingust 12.11.2004 koos lisadega 364 lehel.

Elioni arvates oli Corle kaebus Eltelil keeldumise üle põhjendamatu. Elion ei vaidle vastu, et Corle poolt Elionile kooskõlastamiseks esitatud „Tallinnas Suur-Sõjamäe tn sidekaablite ümberlülitamise eskiisprojekt“ Nr. P-01-07 oli Elioni töötaja poolt 01.06.2007.a kooskõlastatud, kusjuures oli tehtud eksitav viga. Projekt ei vastanud nõuetele, muuhulgas projekti nimetus viitas side ümberlülitamise töödele, projekt sisaldas aga nii siderajatiste ümberpaigutamise kui ka side ümberlülitamise töid.

Projektile kooskõlastuse andmise ajaks ei olnud Corle majandustegevuse registri andmetel projekterimisalast tegevust veel registreeritud ning Corle ei omanud õigust projekte koostada. Corle projekt oleks tulnud Elioni töötaja V. Kommeri poolt esitajale märkustega tagastada, mitte kooskõlastada. Projekti kooskõlastamise sõnastuses „Töö võib tellida Eltel

Networks AS-lt tel 6402 171 või teiselt litsentseeritud sidefirmalt“ ei ole Elioni poolt aktsepteeritav ülalpool punktis 3 näidatud põhjustel.

6.6 Eltel Networks AS esitatud teave ja seisukoht

Konkurentsiamet esitas 26.11.2007 kirjas nr 5-1/767 teabetaotluse, milles küsis, kas Eltel teostas kaablite ümberlülitustöid Nõmme tee kaablikaevudes ning miks keelduti Corlele tööloa väljastamast ja miks keeldumise põhjust ei selgitatud?

Eltel vastas 05.12.2007 kirjaga nr 1000-1.17/552 järgmist:

Eltel Networks AS tegutseb tegutsemisloa väljastamisel vastavalt Elteli poolt Elioni liinirajatiste kaitsevööndis tegutsemisloa väljastamise tingimustele. 01. augustil 2007 Corle poolt Eltelile esitatud tööloa väljastamise avaldus ei vastanud Elioni liinirajatiste kaitsevööndis tegutsemisloa väljastamise tingimuste punktile 1. Eltel ei täpsustanud, milles täpsemalt seisnes Corle 01.08.2007 taotluse vastuolu nimetatud punktiga 1.

Eltel ei olnud teostanud objektil „Tallinn Nõmme tee rekonstrueerimine“ kirja koostamise hetkeni mingisuguseid töid.

21.12.2007 esitas Konkurentsiamet Eltelile täiendava teabe nõude, kuna leidis, et eelmisele taotlusele ei olnud vastatud põhjalikult.

07.01.2008 vastas Eltel täiendavale teabe nõudele järgmist:

01.08.2007 Corle poolt Eltelile esitatud tööloa väljastamise avalduse alusel ei saanud Eltel väljastada tööloa kahel põhjusel, millest üks puudutas ümberlülituse tegemiseks vajalikke kooskõlastusi ning teine tõsiasi, et reaalsed tööd kaablikanalisatsiooni ehitusel koos teede rekonstrueerimisega olid teostatud oluliste kõrvalekaldumistega esialgsest projektist.

Avaldusele tööloa saamiseks olid lisatud ebausaldusväärsed kooskõlastused:

1. Elisa Andmesideteenused AS või Elisa AS nimelist äriühingut ei eksisteerinud kooskõlastuse templil märgitud kuupäeva seisuga, lisaks ei olnud kooskõlastusmärkele lisatud kooskõlastuse numbrit ning kooskõlastajat ei olnud võimalik identifitseerida. Elteli järelepärimisele teavitas Elisa Eesti AS e-kirjaga, et Elisa Eesti AS aktsepteerib fiiberoptiliste kaablitööde teostajatena ainult AS-i Telco ja Eltelit. Eeltoodust tulenevalt ei saanud Eltel nimetatud kooskõlastust lugeda vastavaks.

2. AS Starman on kooskõlastuse sisuna märkinud koaksiaalkaablite VK-101-047-02 ja VK 101-047-59 ja optilise kaabli VF -101-040-04 ümberpaigutamise Nõmme tee sidekanalis, samas tööloa taotleti ümberlülitustöödele. Sellest tulenevalt ei saanud Eltel nimetatud kooskõlastust lugeda vastavaks.

Kuna ehitustegevuse käigus muudeti oluliselt esialgset Elioniga kooskõlastatud projekti, siis ei saanud Eltel kui Elioni sidekanalisatsiooni kohapealne järelevalvaja ja haldaja aktsepteerida ümberlülitust, mis ei vastanud varem kooskõlastatud projektile. Töövõtja kohustus on esitada korrektne ja asjakohane taotlus, kus reaalne olukord töömaal vastab kooskõlastatud projektile. Kõnealuse taotluse esitamise hetkel oli ümberlülitamisele kuuluvate kaablimahutude ja tähtaegadega seotud muudatusi tehtud olulises ulatuses võrreldes esialgse projektiga, mistõttu oli töövõtja kohustuseks taotleda täiendavaid kooskõlastusi ümberlülitustöödeks.

Eltel allkirjastas 30.11.2007 töövõtulepingu OÜ-ga Nattelco antud objektile kaablipaigaldus- ning ümberlülitustööde teostamiseks (välja arvatud Elioni vaskkaablite ümberlülitused), tööde teostamise tähtaeg oli 31.01.2008.a. Antud lepingu alusel on Eltel välja vahetanud eelneva

ehitustöö käigus paigaldatud kaableid, mis ei vasta Elioni tehnilistele nõuetele. Elteli andmetel ei olnud seisuga 07.01.2008 ametlikult kõnealuseid ümberlülitustöid antud objektil teostatud.

29.05.2008 teatas Eltel Konkurentsiametile, et pärast 01.08.2007 Corle ei esitanud uut tööloa taotlust. Eltel juhtis tähelepanu ka asjaolule, et Suur-Sõjamäe ja Nõmme tee objektidel ei ole Corle taotlenudki Eltelilt tööluba Elioni kaablikanalisisatsiooniasuvate võõrkaablite ümberpaigutamiseks uude ehitatavasse lõiku.

11.07.2008 teatas Eltel e-kirjaga, et 02.08.2007 kontrollis Elteli järelevalvespetsialist Corle 01.08.2008 esitatud tööloa taotlusele lisatud AS Eesti Raudtee kooskõlastust ja sai vastuse, et AS Eesti Raudtee kooskõlastas enda teada ainult ehitustööde projekti, mitte ümberlülitustööde teostamise. 29.05.2008 seisuga ei ole Elteli andmetel AS Eesti Raudtee kaabli ümberlülitustöid teostatud ja ilmselt puudub selleks vajadus.

6.7 OÜ Nattelco esitatud teave

Konkurentsiamet esitas OÜ-le Nattelco 26.11.2007 kirjaga nr 5-1/766 järgmise teabetaotluse: Kas OÜ Nattelco korraldas Nõmme tee rekonstrueerimisel kaablite ümberpaigutamiseks ja ümberlülitamiseks töövõtja leidmiseks konkursi? Kes osalesid konkursil ja kes valiti tööde teostajaks? Kas sõlmiti kirjalik töövõtuleping? Kes tegelikult ja mille alusel tööd teostas?

OÜ Nattelco esitas 21.01.2008 e-kirjaga järgneva teabe:

OÜ Nattelco ei korraldanud konkursi objektile „Tallinn, Nõmme tee rekonstrueerimine” telekommunikatsioonikaablite ümberpaigaldamise ja ümberlülitamise töödele töövõtja leidmiseks.

Pakkumise esitas Corle ja tema ka valiti tööde teostajaks. Täies mahus tööde lõpetamise tähtaeg oli 09.08.2007. Töö pidi teostama Corle suulise kokkuleppe alusel.

6.8 AS Telco esitatud teave

10.12.2007 esitas Konkurentsiamet AS-le Telco järgmise taotluse teabe saamiseks:

Kas korraldati konkurss sidekaablite ümberlülitustööde teostamiseks ja kes selles osalesid? Kas tööde teostamine telliti Corle OÜ-lt ja miks ta seda tööd ei teostanud? Kes tegelikult ümberlülitustööd teostas? Kas tööde teostamiseks sõlmiti leping ning millal oli tööde teostamise tähtaeg? Kas Elion või Eltel avaldasid survet, et saada tööde teostamine Eltelile?

AS Telco vastas 07.01.2008 järgmist:

AS Telco ei korraldanud konkursi vaid küsis Corlelt pakkumishinda koos tingimusega, et Corle saab tööloa Elioni omandis olevas liinirajatises töötamiseks.

Kuna Corlele nõuetekohast tööluba Eltel tööde teostamiseks Lasnamäel ei väljastatud, katkesid läbirääkimised Corlega. Vastavalt Elioni nõudele tohib Elioni töötavaid kaableid ümber lülitada Eltel või tema poolt volitatud alltöövõtja. Vastavalt Talter AS ja AS Telco vahelisele töövõtulepingule nr 02-2250-07 oli lepingu lõpptähtaeg 17.07.2007.a.

Sidekaablite ümberlülitamised teostas Eltel töövõtulepingu nr 330781 alusel.

AS Telco ei suhelnud Elteli ja Elioniga tööde teostaja leidmise asjus. AS Telco ei vahetanud töövõtjat, kuna Corlele tööluba ei väljastatud, pöördui Elteli poole.

6.9 Corle OÜ esitatud täiendav teave

Corle teatas 06.02.2008 Konkurentsiametile, et kuna Eltel ei väljastanud Corlele töölua, ei olnud Corlel võimalik teostada töid Elioni liinirajatistes ega teostada ümberlülitustöid, mistõttu täideti lepingulisi kohustusi vaid osaliselt. Sealjuures märkis Corle, et Nattelco poolt rajatud uues kaablikanaliseerimises, mis ei olnud veel Elioni omandis, ei olnud paigaldustöödeks vajalik liinirajatise omaniku volitatud esindaja luba. Corle paigaldas kaablid uutes, OÜ Nattelco poolt rajatavates liinirajatistes.

Suur-Sõjamäe objektil Corle töid ei teostanud. Corle esitas AS-le Telco tööde tegemiseks küll soodsama hinnapakumise, kuid seoses sellega, et Eltel Corlele töölua ei väljastanud, ei sõlminud AS Telco Corlega ka töövõtulepingut.

6.10 AS Eesti Raudtee esitatud teave

Konkurentsiamet palus 09.07.2008 AS-le Eesti Raudtee selgitada Corlele Nõmme teel teostatavate tööde tegemiseks antud kooskõlastusega seonduvat.

AS Eesti Raudtee esindaja vastas 10.07.2008 e-kirjaga järgmist:

AS Eesti Raudtee esindaja kooskõlastas ainult Eltel Networks AS projekti nimetusega Tallinn Nõmme tee. Sidekaablite ümberpaigutus (Kotka tn – Tedre tn) töö nr 33211-30-05. Projekterija: Eltel Networks. Vastav kanne tehti ka AS Eesti Raudtee žurnaali.

7. Õiguslik hinnang

18.06.2008 teatas Konkurentsiamet Eltelile, et juhindudes KonkS § 62 lg-st 1 p-st 7 kavatseb Konkurentsiamet teha Eltel Networks AS-le ettekirjutuse, millega kohustatakse Eltel Networks AS-i hoiduma põhjendamata keeldumisest tööloa väljastamisel Elion Ettevõtte AS liinirajatistes töötamiseks. Eltel esitas Konkurentsiametile oma vastuväited käesoleva ettekirjutuse eelnõule 04.07.08. Konkurentsiamet on Elteli vastuväiteid käsitlenud käesolevas otsuses läbivalt.

7.1 Kaubaturu piiritlemine

KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

KonkS § 15 kohaselt omab olulist vahendit, sealhulgas loomulikku monopoli ettevõtja, kelle omandis, valduses või opereerimisel on võrgustik, infrastruktuur või muu oluline vahend, mida teisel isikul ei ole võimalik või ei ole majanduslikult otstarbekas dubleerida, kuid millele juurdepääsuta või mille olemasoluga ei ole võimalik kaubaturul tegutseda.

KonkS § 13 lg 2 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ka eri- või ainuõigust või olulist vahendit omav ettevõtja.

Sideameti 20. aprilli 2007 otsuse nr J.1.-45/07/1 „Elion Ettevõtted AS-i märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks tunnistamine lairiba juurdepääsu turul ning märkimisväärse turujõuga ettevõtjale kohustuste kehtestamine” ja 20. aprilli 2007 otsuse nr J.1.-45/07/2 „Elion Ettevõtted AS-i märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks tunnistamine lairiba juurdepääsu turul ning märkimisväärse turujõuga ettevõtjale kohustuste kehtestamine” kohaselt kuulus Elionile 2006 aastal 99% kogu Eestis paiknevast kaablikanalisisatsioonist. Andmed põhinevad ettevõtjatelt saadud teabel. Sideamet on konstateerinud, et paralleelse kaablikanalisisatsiooni rajamine ei ole sageli võimalik või on raskendatud keskkonnakaitse- või planeerimis- ja ohutusnõuetest tulenevate piirangute tõttu.

Tallinna Linnavalitsus on seisukohal, et Elioni kaablikanalisisatsiooniga paralleelse omaette kaablikanalisisatsiooni rajamine linnaehituslikult lubamatu, kui olemasolevas kaablikanalisisatsioonis on vaba mahtu.

Eeltoodust nähtub, et Elionile kuuluvat kaablikanalisisatsiooni ei ole võimalik dubleerida. Kaablikanalisisatsiooni on paigutatud Elioni sidekaablid ja vaba mahtu on Elionilt rentinud teised sideettevõtjad. Ilma ligipääsuta kaablikanalisisatsioonile ei ole sideettevõtjatel võimalik teatud sideteenuseid osutada (näiteks, fikseeritud telefoniteenus, kaabeltelevisioon jms). Eeltoodust tulenevalt on Elion kaablikanalisisatsioon oluline vahend KonkS § 15 tähenduses ja Elion on kaablikanalisisatsiooni omamise ja rendi kaubaturul turgu valitsev ettevõtja KonkS 13 lg 2 tähenduses

Elioni turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 kohaselt tõendab ka tema 99%-line osakaal kaablikanalisisatsioonist. Kõrget turuosa (75% ja rohkem), mis on püsinud suhteliselt pika perioodi jooksul, on peetud sedavõrd tugevaks tõendiks turgu valitsevast seisundist, et selles osas täiendavaid uuringuid ei peeta vajalikuks (EEC Competition Law. L.Ritter, F.Rawilson, W.D.Braun, Deventer. Boston 1991). Elioni turuosa kaablikanalisisatsiooni omamisel ei ole pika aja jooksul märkimisväärselt muutunud.

Elteli ja Elioni vahel on 12.11.2004 sõlmitud peatöövõtu leping, millest tulenevalt vastutab Eltel Elioni sidevõrgu töökorras oleku eest ja väljastab töölobe teistele ettevõtjatele töötamiseks Elioni liinirajatiste kaitsevööndis sh kaablikanalisisatsioonis. Töölubade väljastamine töötamiseks Elioni liinirajatistes või liinirajatiste kaitsevööndis on ainus võimalus Elteliga samal kaubaturul tegutsevatel ettevõtjatel Elioni kaablikanalisisatsioonis asuvate kaablite ümbertõstmis- või ümberlülitustööde teostamiseks, st vastava teenuse osutamiseks kaablite omanikele. Eltel väljastab töölubasid töötamiseks Elioni liinirajatiste kaitsevööndis s.h kaablikanalisisatsioonis liinirajatiste omaniku, Elioni nimel ja volituste piires.

Seega on peatöövõtuleping andnud Eltelile ühtlasi turgu valitseva seisundi, kuna Eltel omab Elioni volituse alusel õigust anda juurdepääsu olulisele vahendile ehk Elioni kaablikanalisisatsioonile selles kaablikanalisisatsioonis tööde teostamiseks (teenuse osutamiseks). Kaubaturul käibivaks kaubaks on antud juhul ligipääs Elioni kaablikanalisisatsioonile, mille üle Eltel eelpool kirjeldatud viisil otsustusõigust omab.

Eltel leidis 04.07.2008 esitatud vastuväidetes, et Konkurentsiameti viide Sideameti otsusele Elioni tunnistamiseks märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks puudutab ainult Elioni tegutsemist lairiba juurdepääsu kaubaturul. Eltel ei nõustunud seega turgu valitseva ettevõtja seisundi määratlusega, sest Eltel ei tegutse lairiba juurdepääsu kaubaturul ning kaablikanalisisatsioon ei ole tema valduses. Eltel leidis, et olukord oleks teine, kui Elteli poolt

kaablikanalisisatsioonile juurdepääsu võimaldamise kontroll seisneks teistele sideettevõtjatele Elioni sidekanalisesatsioonini kasutada andmises.

Konkurentsiamet ei nõustu nende väidetega. Esiteks, kuigi Sideameti 20.04.07 puudutab lairiba teenuse turgu, ei muuda see olematuks asjaolu, et seal on esitatud sellised faktid, millest ilmneb, et Elionile kuuluv kaablikanalisesatsioon on oluline vahend. Veelgi enam, ka Eltel ise on vastuväidetes möönnud, et sidekanalisesatsioon on oluliseks vahendiks. Viide Sideameti 20.04.07 otsusele ei ole tehtud mitte lairiba teenusega seonduvalt, vaid pelgalt selleks, et tõendada kaablikanalisesiooni oluliseks vahendiks olemist. Käesolevas haldusmenetluses on kaablikanalisesatsioon samuti oluliseks vahendiks, millele juurdepääsuta ei ole võimalik osutada teenust Elioni kaablikanalisesaatsioonis kui olulises vahendis asuvate kaablite omanikele nende kaablite paigaldamiseks või ümbertõstmiseks ning ümberlülitustööde teostamiseks. Teiseks, kuigi Eltel ei otsusta tööpoolest teistele sideettevõtjatele sidekanalisesaatsiooni kasutada andmise üle, otsustab ta ilma kahtluseta selle üle, millised ettevõtjad võivad sidekanalisesaatsioonis töid teostada. On ilmne, et ka nende tööde teostamiseks on ligipääs sidekanalisesaatsioonile vajalik, mistõttu Eltel kontrollib ligipääsu olulisele vahendile ja omab seega turgu valitsevat seisundit. Töölubasid töötamiseks Elioni liinirajatiste kaitsevööndis s.h kaablikanalisesaatsioonis väljastab Eltel liinirajatiste omaniku, Elioni nimel ja volituste piires. Seega on peatöövõtuleping andnud Eltelile ühtlasi turgu valitseva seisundi, kuna Eltel omab Elioni volituse alusel ainsana õigust anda juurdepääsu olulisele vahendile, s.t. Elioni kaablikanalisesaatsioonile, selles kaablikanalisesaatsioonis tööde teostamiseks. Sealjuures ei oma tähtsust, kas oluline vahend on või ei ole Elteli valduses, sest olulisele vahendile ligipääsu üle otsustab Eltel igal juhul.

7.2 Elioni ja Elteli vaheline peatöövõtuleping

Corle palus 10.07.2007 taotluses Konkurentsiametit hinnata Elioni ja Elteli vahel 12.11.2004 sõlmitud peatöövõtulepingu, milles väidetavalt on lepingupooled kokku leppinud, et Elioni liinirajatistes tohib ümberlülitustöid teostada üksnes Eltel, vastavust konkurentsiseadusele. Samuti palus Corle kontrollida, kas Konkurentsiseadusega on kooskõlas Elioni nn siseregulatsioon, mille kohaselt võib Elionile kuuluvates liinirajatistes ja nende kaitsevööndis töid teostada üksnes Eltel. Lisaks palus Corle hinnata Elioni poolt Eltelile antud volitust töölubade väljastamiseks, arvestades asjaolu, et Elteli enda üheks tegevusalaks on telekommunikatsioonivõrkude projekteerimine ja ehitamine ning juba üksnes majanduslikel kaalutlustel pole Eltel huvitatud väljastama töölubasid konkureerivatele ettevõtjatele.

Konkurentsiamet tuvastas, et peatöövõtulepingu kohaselt ei ole teistel ettevõtjatel takistatud Elioni liinirajatistes võrkaablite ümberlülitustööde teostamine. Haldusmenetluse käigus kogutud andmetest selgus, et Elioni liinirajatiste kaitsevööndis on töötanud sidekaablite paigaldamisel ja ümberlülitamisel väga paljud ettevõtjad, kelleks põhilised on olnud kaablikanalisesaatsiooni rentnikud või nende poolt tööde teostamiseks määratud ettevõtjad. Elion on tellinud oma sidevõrkude ehitustöid (sealjuures ka kaablite ümberpaigutamist kanalisesaatsioonis) mitmetelt ettevõtjalt, sealhulgas AS-lt Telset, AS-lt Telco, OÜ-lt Fooneks, OÜ-lt Talvakas, OÜ-lt Eltis Baltic ja teistelt ning nende ettevõtjate poolt teostatud tööde maht moodustab ligi poole Elioni sidevõrkude ehitustöödest. Seega on Eltel väljastanud paljudele ettevõtjatele nende poolt nõuetekohaste taotluste aluse tööload konkreetsete tööde teostamiseks Elioni liinirajatistes s.h kaablikanalisesaatsioonis. Elion ei ole andnud Eltelile eri- või ainuõigust töötamiseks Elioni liinirajatiste kaitsevööndis ega liinirajatistes. Küll on aga Elionil õigus valida, millistel ettevõtjatel ta lubab endale kuuluvaid sidekaableid ümber lülitada.

Elion ostab poolte vahel 12.11.2004.a sõlmitud peatöövõtu lepingu alusel Eltelilt Elioni sidevõrgu hooldusteenust, mis sisaldab ka sidevõrgu haldamise teenust. Eltel väljastab Elioni nimel ja temale antud volituste piires töölubasid töötamiseks Elioni liinirajatiste kaitsevööndis. Töölubade väljastamine töötamiseks Elioni liinirajatistes või liinirajatiste kaitsevööndis on osa Elioni sidevõrgu haldustegevusest. Konkurentsiamet leiab, et haldustegevuse ostmine Eltelilt ei ole vastuolus konkurentsiseadusega. Kuigi see on andnud Eltelile turgu valitseva seisundi, ei ole sellise seisundi omandamine konkurentsiseadusega vastuolus. Konkurentsiseaduse kohaselt on keelatud turgu valitseva seisundi kuritarvitamine, mitte omamine.

7.3 Elteli tegevus Elioni liinirajatistes töötamiseks tööloa väljastamisel

Kaebustes väidetakse, et Eltel keeldus Corlele väljastamast tööloa töötamiseks Elioni liinirajatistes. Corle on taotlenud tööloa Suur-Sõjamäe tänaval kaablite ümberlülitustöödeks Elioni kaablikanaliseerimise kaevudes nr 6412, 6256 ja 15193 ja Nõmme tee rekonstrueerimisel sidekaevudes nr 1864, 973 ja 1857 Starmani, Elisa ja Eesti Raudtee sidekaablite ümberlülitustöödeks. Kummalgi juhul ei nähtu Corle kaebusest ja lisatud dokumentide koopiatest, et tööloa oleks taotletud kaablite ümberpaigaldamiseks.

7.3.1 Suur-Sõjamäe objekt

Konkurentsiamet tuvastas haldusmenetluse käigus, et Corle poolt Eltelile 01.06.2007 kaablite ümberlülitamiseks esitatud taotlus sisaldas olulist puudust, mistõttu selle taotluse rahuldamata jätmine Elteli poolt oli põhjendatud. Taotlus sisaldas töö kirjeldust: kaablite ümberlülitamised kaevudes nr 6412, nr 6256 ja nr 15193. Ümberlülitustöödeks tööloa taotlemisel peab ESS § 119 lg 3 lähtudes olema kooskõlastus neilt ettevõtjalt, kelle kaableid kaablikanaliseerimise kaevudes ümber lülitatakse, sest muidu puudub Eltelil alus tööloa väljastamiseks. Corle oli taotlusele lisatud Elioni kooskõlastus, mille kohaselt võis töid tellida ka teistelt ettevõtjalt peale Elteli. Muudele ettevõtjatele kuuluvate kaablite osas Corle kooskõlastusi ei esitanud. Hiljem teatas Elion, et see kooskõlastus oli ümberlülitustööde osas antud Elioni töötaja pool volitusi ületades ning oli seega kehtetu. Elion on andnud Corlele ammendava selgituse asja kohta oma 25.06.2007 kirjas nr C-5-40100/034-1, miks ümberlülitus ja seadistustöid teeb Elioni kaablite puhul ainult Eltel. Seega, Eltelil ei olnud võimalik Corle taotlust rahuldada, sest Elion oli oma kooskõlastuse kehtetuks tunnistanud.

7.3.2 Nõmme tee objekt

Konkurentsiamet leiab Corle teise, Nõmme tee objekti käsitleva kaebuse osas, et tööloa väljastamisest keeldumine Elteli poolt oli samuti iseenesest põhjendatud, sest Corle poolt esitatud kooskõlastused olid ebakorrektsed. Elteli väitel oleks Corle ka uue projekti pidanud esitama. Samas, Eltel selgitas keeldumist Corlele niivõrd puudulikult, et Konkurentsiamet hinnangul pani ta seeläbi toime eraldiseisva konkurentsiseaduse rikkumise.

Tööloa väljastamiseks on ESS § 119 lg 3 tulenevalt vajalik nende ettevõtjate kirjalik kooskõlastus, kelle kaableid ümber paigaldatakse või ümber lülitatakse. Corle tööloa 01.08.2007 taotluses on märgitud Starmani, Elisa ja Eesti Raudtee sidekaablite

ümberlülitustööd. Kaebusest ja sellele lisatud dokumentidest ning Eltelit saadud teabest ei nähtu, et Corle oleks taotlenud tööloa Elioni liinirajatistes kaablite ümberpaigaldamiseks. Taotlusele on lisatud kooskõlastusleht ümberlülitustööde kohta, milles sisalduvaid kooskõlastusi luges Eltel põhjendatult ebakorrekseteks. Esiteks, Elisa Andmesideteenused AS või Elisa AS nimelist äriühingut ei eksisteerinud kooskõlastuse templil märgitud kuupäeva seisuga, lisaks ei olnud kooskõlastusmärkele lisatud kooskõlastuse numbrit ning kooskõlastajat ei olnud võimalik identifitseerida. Eltel järelepärimisele teavitas Elisa Eesti AS e-kirjaga, et Elisa Eesti AS aktsepteerib fiiberoptiliste kaablitööde teostajatena ainult AS-i Telco ja Eltelit. Eeltoodust tulenevalt ei saanud Eltel nimetatud kooskõlastust lugeda vastavaks. Teiseks, AS Starman on kooskõlastuse sisuna märkinud koaksiaalkaablite VK-101-047-02 ja VK 101-047-59 ja optilise kaabli VF -101-040-04 ümberpaigutamise Nõmme tee sidekanalis, samas tööloa taotleti ümberlülitustöödele. Sellest tulenevalt ei saanud Eltel nimetatud kooskõlastust lugeda vastavaks. Kolmandaks, 02.08.2007 kontrollis Eltel järelevalvespetsialist Corle 01.08.2008 esitatud tööloa taotlusele lisatud AS Eesti Raudtee kooskõlastust ja sai vastuse, et AS Eesti Raudtee kooskõlastas enda teada ainult ehitustööde projekti, mitte ümberlülitustööde teostamise. Sama kinnitas AS Eesti Raudtee ka Konkurentsiametile 10.07.2008 saadetud e-kirjas. Hiljem ei osutunud Eesti Raudtee kaabli ümberlülitamine projekti muudatuse tõttu vajalikuks.

Eeltoodust tuleneb, et Corlel puudusid tegelikult kooskõlastused, mis on vajalikud ümberlülitustöödeks tööloa väljastamiseks töötamiseks Elioni liinirajatistes. Esiteks ei olnud juba kooskõlastuslehel asuvad kooskõlastused täiel määral korrektsed ning teiseks leidis nende ebakorrektsus kinnitust ka nende hilisemal üle kontrollimisel Eltel poolt. Neid asjaolusid Eltel Corlele aga ei selgitanud, jättes viimase teadmatuses ootama väljastatavat tööloa.

Eltel keeldus Corle 01.08.2007 taotlust rahuldama kahel korral. Esimesel korral 03.08.2007 esitas Eltel tööloa väljastamise keeldumise põhjenduseks asjaolu, et sideehitustööd objektil „Tallinn, Nõmme tee rekonstrueerimine” on teostatud projektist kõrvalekaldumisega, mistõttu on vaja täpsustada ümberlülitamise ulatust ja vajadust. Nimetatud takistuse kõrvaldamiseks lubas Eltel korraldada nädala jooksul nõupidamise. 17.08.2007 palus Corle järjekordselt Eltelil teada, kas 01.08.2007 esitatud avaldus tööloa saamiseks rahuldatakse või mitte. Tööloa taotluse mitterahuldamise korral palus Corle kirjalikult esitada tööloa väljastamisest keeldumise faktilised ja õiguslikud alused. 21.08.2007 teatas Eltel e-kirjaga, et ei saa väljastada Corlele tööloa töötamiseks Elioni sidekaevudes 1864, 973 ja 1857. Ühtegi põhjendust tööloa väljastamisest keeldumise kohta ei ole Eltel esitanud. Alles hiljem, 07.01.2008 selgitas Eltel Konkurentsiameti nõudmisel, et keeldumise põhjenduseks olid kooskõlastuste ebakorrektsus ning asjaolu, et reaalsed tööd olid objektil teostatud kõrvalekalletega, mistõttu Corle oleks pidanud esitama uue taotluse.

Eltel väidab vastuväidetes käesolevale ettekirjutusele, et Corle teadis või pidi teadma, et ümberlülitustööde teostamiseks on ESS § 119 lg 3 kohaselt vajalik ettevõtjate kooskõlastus, kelle sidekaablite ümberlülitustöid soovitakse teostada. Eltel sai otsustamisel lähtuda vaid vaidlusalusel ajal esitatud taotlusest ja selle lisadest ja Corlel puudusid vaidlusalusel ajal nõutud kooskõlastused. Eltel arvates tuleks arvestada Corle eelnevaid kogemusi ja teadmisi tööde teostamisel Elioni liinirajatistes ning avalduse esitamisel. Samuti tema kutse- ja majandustegevusest tulenevaid teadmisi, et juhul kui lisatud projekt ei vasta nõuetele, tuleb esitada kas uus projekt, projektimuudatus või ka uus taotlus. Eltel ei pea põhjendatus väidet, et tema tegevus oleks kahjustanud konkurentsiolekorda.

Konkurentsiamet ei näe põhjust kahelda Elteli poolt esitatud põhjendustes loa andmisest keeldumisel. Aluseks võis olla kooskõlastuste ebakorrektsus. Lisaks leidis Eltel, et tulenevalt projekti muudatusest tekkis vajadus esitada uute kooskõlastustega tööloa taotlus.

Konkurentsiamet leiab aga, et Elteli poolt Corlele esitatud kahest (03.08.2007 ja 21.08.2008) tööloast väljastamisest keeldumisest ei saanud seda samas välja lugeda. Veelgi enam, põhjendused ei olnud mitte üksnes puudulikud, vaid esimene põhjendus (03.08.2007) oli mõnevõrra eksitav, kuna väljendus „hetkel“ annab lootust, et sama taotlus kehtib ka siis kui Eltel on nädala jooksul tegelenud takistuste kõrvaldamisega. Corlele ei teatatud, et Elteli andmetel on esitatud kooskõlastused ebakorrektsed ja pärast projekti muudatust on vajalik esitada uus taotlus koos uute kooskõlastustega.

Selline asjaajamine on ebamõistlik. Loa andmisest keeldumine on ettevõtlusvabaduse piirang hoolimata sellest, et loa andmine toimub Elioni volituse alusel Elteli poolt eraõiguslikus suhtes. Loakohustus (keeld loata tegutseda) on ette nähtud elektroonilise side seaduse § 118 lg 2 alusel majandus- ja kommunikatsiooniministri 11.12.2006 määrusega nr 99. Seaduse alusel ette nähtud tööloa väljaandmise (kaablikanalisisatsioonile juurdepääsu võimaldamise) menetluses on Eltel kohustatud tagama, et ta kohtleks teisi ettevõtjaid mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel. Eltel on turgu valitsev ettevõtja, kes lisaks teistele ettevõtjatele töölubade andmisele teostab ka ise töid. Arvestamata ei saa jätta asjaolu, et Elteli tegevusalad on samased Elioni kaablikanalisisatsioonis tööde teostamiseks tööloa taotlejate ettevõtjatega. Seega tegutseb Eltel ühelt poolt ettevõtjana ning teiselt poolt otsustab teiste ettevõtjate juurdepääsu kaablikanalisisatsioonile. Seetõttu on tal potentsiaalne huvide konflikt.

Loamenetluses, millega kaasneb ettevõtlusvabaduse riive, peavad olema tagatud põhjendamiskohustus ja vaidlustamisõigus. Põhjendada ei tule loa andmist, kuid loa andmisest keeldumist tuleb alati põhjendada. See tähendab, et loa andmiseks volitatud isik peab avaldama kõik faktilised ja õiguslikud põhjendused, millest lähtuvalt ta oma otsuse tegi.¹ Konkurentsiseadusest tulenevalt on Eltelil töölubade väljastamisel põhjendamiskohustus hoolimata sellest, et Eltel tegutseb loamenetluses Elionilt saadud volituse alusel. Turguvalitseva seisundiga kaasnevad erilised kohustused, sh asjaajamises. Loa andmisest keeldumisel, millega piiratakse teise ettevõtja õigusi, tuleb igal juhul tuua selged ja arusaadavad põhjendused. Keeldumine peab olema vormistatud kontrollitavas vormis, mis teeb võimalikuks otsuse vaidlustamise. Elteli e-kirjad ei vasta kõige elementaarsematele asjaajamise nõuetele, neis toodud vastused on mitmeti mõistetavad ja põhjendusi pole seal esitatud.

Kaablikanalisisatsioonile juurdepääsu võimaldamisest keeldumise põhjendamata jätmist tuleb antud juhul käsitleda konkurentsi kahjustamisena. Konkurentsiamet peab eriti oluliseks, et loa andmisest keeldumist põhjendataks olukorras kus loa andjal on potentsiaalne huvide konflikt. Põhjendamata keeldumine võtab loa taotlejalt tegelikult võimaluse oma taotlust parandada, kui ta ei tea, millistele nõudmistele taotlus ei vastanud või missugust lisadokumentatsiooni on vaja esitada. Turgu valitsev ettevõtja ei saa spekuleerida, kas tööloa taotleja peaks keeldumise põhjustest aru saama või mitte. Igal juhul on turgu valitseva ettevõtja kohustus oma keeldumist põhjendada, esitades oma sõnumi piisava selgusega ning vältides taotleja eksitamist mitmeti mõistetavate sõnumitega.

Kuigi Eltel on Konkurentsiametile põhjendanud, et Corle taotlus ei vastanud nõuetele, ei tulene sellest vältimatult, et Corlel poleks olnud vähemalt teoreetiliselt võimalik taotluse

---

¹ Vrd EL siseturu teenuste direktiivi rakendamise käsiraamat, kommentaar p 6.1.7. kohta. Arvutivõrgus: http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/services-dir/guides/handbook_et.pdf

puudusi teades esitada uus, kõikidele nõuetele vastav taotlus. Konkurentsiamet rõhutab seejuures, et käesoleva otsuse objektiks ei ole ega saagi olla spekulatsioonide taoliste küsimuste ümber, et kas Corle oleks või ei oleks saanud tegelikult puudusi kõrvaldada või et kas ta oleks tööloa saanud, kui oleks Elteli keeldumise vaidlustanud vms. Isegi kui Eltel hindas tõenäoliseks, et Corlel puudusid võimalused taotluse parandamiseks, oli tal sellest hoolimata täiesti eraldiseisev kohustus keeldumist motiveerida, andes niiviisi Corlele endale võimaluse taotlust parandada või vähemalt Elteli keeldumist ESS § 120 alusel vaidlustada.

Konkurentsiamet leiab, et loa andmisest keeldumine on niivõrd tõsine piirang olulisele vahendile juurdepääsul, et seda tuleb igal juhul põhjendada arusaadaval viisil. Ka juhul, kui asi on tehniliselt keerukas, tuleb keeldumise põhjust arusaadavalt selgitada. Antud juhul ei sisaldanud Elteli keeldumine 21.08.2007 mingeid tehnilisi põhjendusi, kuigi Corle palus oma 17.08.2007 e-kirjas need põhjendused esitada. Samuti ei sisaldanud 03.08.2007 tööloa väljastamisest keeldumine mingeid üheselt arusaadavaid põhjendusi. Arusaadava keeldumise formuleerimata jätmist ei saa vabandada valdkonnaspetsiifiliste asjaolude keerukuse ega antud valdkonnas levinud harjumuspärase asjaajamisega.

Kaebustes on märgitud, et objektidel Suur-Sõjamäe ja Nõmme tee rekonstrueerimine toimus konkurss Elioni kaablikanalisatsioonis asuvate sidekaablite ümberpaigaldamise või ümberlülitamise tööde teostaja leidmiseks ja need konkursid võitis Corle. Ehitustööde teostajad AS Telco ja OÜ Nattelco, kes korraldasid uute kaablikanalisatsioonilõikude ehitustöid, eitavad igasuguse konkursi korraldamist kaablite ümberpaigaldamise- ja ümberlülitamise tööde teostamiseks töövõtja leidmiseks. Seega ei saanud Eltel osaleda konkurssidel ja ei saanud ka osutada konkursil mittevõitjateks kaablite ümberpaigaldamise- ja ümberlülitamistööde teostajana eelnimetatud objektidel.

Corle väitis Nõmme tee objekti käsitlevas kaebuses, et kuna neli ettevõtjat (AS NOM, AS STV, RIKS ja ASO) keeldusid uut koostööd andmast ja nad ei ole põhjendanud oma keeldumist, on alust arvata, et keeldumise põhjuseks on Elteli poolt sideettevõtjatele avaldatud surve. Haldusmenetluse käigus kogutud teabest ja dokumentide koopiast ei nähtu, et nimetatud ettevõtjad oleks suhelnud Elteliga ja viimane oleks neid kuidagi mõjutanud otsustama ümberlülitustööde teostamiseks ettevõtja valikul enda kasuks. Konkurentsiameti taotlusele teabe saamiseks andsid Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus, AS STV, AS NOM ja Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus vastuse, et Corle ei ole nende poole pöördunud kaablite ümberlülitustööde teostamise koostööks. Lisaks selgitavad Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus ja AS NOM Konkurentsiametile saadetud teabes, et ei ole andnud Corlele ka varem suulist nõusolekut kaablite ümberlülitustöödeks. Menetluse käigus kogutud teabe ja dokumentide põhjal ei tuvastatud, et Eltel oleks kuidagi mõjutanud ettevõtjaid, kelle kaablid asuvad Elioni kaablikanalisatsioonis, loobuma kaablite ümberlülitustöödeks Corlele koostööd andmisest.

Ehkki antud menetluse tulemusena ei ole enam võimalik taastada õiguserikkumisele eelnenud olukorda, on siiski oluline rikkumine fikseerida. Haldusmenetluse käigus kogutud tõendite põhjal selgub, et Eltel peab jätkuvalt oma tegevust õigustatuks. Seda arvestades peab Konkurentsiamet vajalikuks anda Elteli tegevusele ühene õiguslik hinnang KonkS § 16 alusel, mis sätestab turgu valitseva seisundi kuritarvitamise keelu.

Loa andmisest keeldumise põhjendamata jätmine ning selle tagajärjel tekkinud selgusetuse mõju Corle võimalustele uut taotlust esitada või keeldumist vaidlustada on käsitletav turgu valitsevat seisundit omava ettevõtja tegevuses lubamatu asjaajamisena, mis on ebaõiglaste äritingimuste kehtestamine KonkS § 16 p 1 tähenduses.

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes KonkS § 62 lg 1 p-st 5 ja § 63⁴ lg 1 p-st 1

otsustan:

- 1. teha Eltel Networks AS-le ettekirjutuse hoiduda edaspidi ebaselgetest, põhjendamata või puudulike põhjendustega keeldumistest kaablikanalisisatsioonile juurdepääsuks loa andmisel ning tagada vajalikud eeldused selleks, et vältida oma tegevuses ebamõistlikku asjaajamist loamenetluses. Seejuures jääb täpsete vahendite valimine ettekirjutuses soovitud tulemuse saavutamiseks Eltel Networks AS-i valida.**
- 2. Informeerida Konkurentsiametit rakendatud meetmetest kahe kuu jooksul käesolevast ettekirjutusest teadasaamisest.**
- 3. Muus osas lõpetada haldusmenetlus Eltel Networks AS-i ja AS-i Elioni Ettevõtte suhtes seoses konkurentsiseaduse rikkumise tunnuste puudumisega nende tegevuses.**

Käesoleva otsuse, s.h selles sisalduva ettekirjutuse peale võib esitada haldusmenetluse seaduses sätestatud korras vaide Konkurentsiameti peadirektorile või kaebuse Tallinna Halduskohtule 30 päeva jooksul otsuse teadasaamise päevast.

Märt Ots
Peadirektor